

Johanna Hästbacka

LT, Anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkäri
Kliininen opettaja
HYKS, ATeK, Meilahden sairaala
johanna.hastbacka[a]hus.fi

Erika Wilkman

LT, Anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkäri
HYKS, ATeK, Meilahden sairaala
erika.wilkman[a]hus.fi

ÄLÄ KAADA KELTAISTA JAFFAA VIEMÄRIIN

► Kollegat Sepponen-Lavikko, Virman ja Savolainen esittelivät ansiokkaasti uusia tutkimuksia Finnanestin numerossa 5/2016. Artikkelissa ”Keltaista jaffaa sepsiksen särkemään sydämeen?” esiteltiin tuloksia Leopards-tutkimuksesta, jossa levosimendaania verrattiin placeboon septistä sokkia sairastavilla potilailla, ensisijaisena päätemuuttujana elinöhäiriöiden kehittyminen. Tuo tutkimus särki meidän sydämemme, ja siksi haluamme hiukan vielä tuoda esiin kritiikkiä, jonka se hyvästä julkaisufoorumista huolimatta mielestämme ansaitsee.

Tutkimuksessa siis 516 potilasta randomoitiin joko plasebo- tai levosimendaaniryhmään ilman, että levosimendaanin ilmeisin kliininen indikaatio eli sydämen pumppausvajaus oli millään lailla sisäänottokriteerinä. Itse asiassa edellytetyn adekvaatin nesteresuskitaation eräänä merkkinä pidettiin lämmintä periferiaa tai

pienellä osalla potilaista jonkinlaista tarkemmin määrittelemätöntä arviota sydämen minuuttitulavuudesta. Vain 52 potilaalla (10%:lla) oli todennettu matala sydämen minuuttitulavuusindeksi, jonka rajakin oli varsin korkea (2.44 l/min/m²). Sen sijaan 70 %:lla potilaista sydämen toimintaa ei tutkittu. Omassa yksikössämme 90% tutkimukseen osallistuneista potilaista olisi näin ollen tuskin saanut inotropiaa lainkaan. Tutkimuksen aloitushetkellä ainoastaan alle 8 %:lle oli hoitavan lääkärin toimesta aloitettu dobutamiinilääkitys, mikä kertonee kliinikoiden arviosta tutkimuspotilaiden todellisesta inotropiantarpeesta. Merkillepantavaa on myös tutkimuspotilaiden matalahko laktaattitaso, joka kertoo korkeintaan hyvin lievistä hypoperfuusiosta. Tulovaiheen laktaattiarvojen perusteella noin puolet tutkimuspotilaista ei myöskään enää täyttäisi uusia septisen shokin kriteerejä.

Jos dobutamiinia lähdetäisiin tutkimaan samaa asetelmaa käyttäen, siis ilman todettua indikaatiota sisäänottokriteerinä, olisi selvää, että haitallisia vaikutuksia tulisi enemmän kuin hyödyllisiä. Tämä pätee itse asiassa mihin tahansa lääkkeeseen missä tahansa aineistossa, hyötyhän riippuu siitä kuinka paljon sattuma arpoo joukkoon potilaita, joilla indikaatio on olemassa. Tässä Leopards-joukossa septistä myokardilamaa esiintyi vähemmän kuin kirjallisuuden mukaan voisi olettaa ja myös huomattavasti vähemmän kuin tutkijat tutkimussuunnitelmassaan olivat arvioineet. Haittavaikutuksia on kaikilla lääkkeillä. Siksi tämän tutkimuksen perusteella emme vielä haluaisi hylätä levosimendaania septiseen sokkiin liittyvän myokardilaman hoidossa. ■

Tieteellisestä keskustelusta innostuneena päätoimittaja lupaa omasta kellaristaan tilanteeseen sopivaa kuplajuomaa kaikille joiden kirje julkaistaan tänä vuonna Finnanestissa.

Johannalle ja Erikalle on varattuna Champagne Autréaun La Chouette de Champillon Brut, eloisa ja hedelmäinen blanc de noirs.